

Zaključci Konferencije

1. U interesu Republike Hrvatske je očuvati genske resurse izvornih i udomaćenih svojti u smislu očuvanja biološke raznolikosti, genetičkog potencijala te kulturnog nasljeđa.

Izvorne pasmine domaćih životinja kao i biljne sorte posljedica su izravnog utjecaja čovjeka na divlje populacije životinja i biljaka u izvornom okolišu. One predstavljaju žive spomenike tradicionalnog vjekovnog ljudskog rada i utjecaja staništa, od bezvodnog dinarskog krša, planinskih pašnjaka do naplavnih ravničarskih polja. Kao takve čine prirodnu, ali i kulturnu vrijednost naroda i područja iz kojeg potječu. Očuvanjem, uzgojem i uporabom izvornih pasmina i sorti štitimo i revitaliziramo naše krajobrazne i staništa, divlje svojte, tradiciju i običaje ruralnog prostora.

Obveza društva je razvijati programe istraživanja i očuvanja, kako divljih ugroženih svojti, tako i izvornih pasmina i sorti, sukladno međunarodnim dokumentima (*"Konvencija o biološkoj raznolikosti"- United Nations Conference on Environment and Development (UNCED), Rio de Janeiro, 1992, "Earth Summit"/Republika Hrvatska postala punopravna stranka 05. siječnja 1997.*) i zakonodavnim aktima Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske.

2. Provesti detaljnu inventarizaciju i determinaciju svih izvornih i udomaćenih pasmina i sorti, te izraditi službeni popis.

Većina populacija naših izvornih pasmina i sorti, odnosno udomaćenih svojti, predstavlja tek ostatke nekadašnjih populacija, a ugrožene su intenziviranjem poljoprivredne proizvodnje, deruralizacijom, depopulacijom, urbanizacijom, prenamjenom zemljišta, nekontroliranim unošenjem alohtonih vrsta, ratnim posljedicama itd. Kako bi se mogla provesti sveobuhvatna zaštita i očuvanje, nužno je provesti detaljnu inventarizaciju i determinaciju te nadopuniti popis izvornih pasmina domaćih životinja te izraditi popis izvornih i udomaćenih biljnih sorti.

3. Osnovati Nacionalno povjerenstvo zaduženo za izradu i praćenje provođenja Nacionalnog programa očuvanja izvornih pasmina i sorti. Članovi Povjerenstva moraju biti predstavnici sljedećih resora: zaštite prirode, poljoprivrede odnosno stočarstva, šumarstva, veterinarstva i sjemenarstva, kulture i turizma.

Institucionalni okvir za očuvanje izvornih pasmina i sorti izrazito je disperzan i izostaje koordinirano djelovanje, a s radom je prestalo stručno i znanstveno Povjerenstvo za praćenje programa zaštite pasmina. Stoga je jedan od prioritetnih zadataka ponovno formiranje i osnivanje Povjerenstva u čijem će radu sudjelovati predstavnici nadležnih ministarstava te znanstvenih i stručnih institucija. Na taj način će se koordinirati djelovanje i rad institucija, izraditi lista prioritetnih i ostalih aktivnosti s konkretnim zaduženjima i institucionalnom odgovornošću provedbe. Da bi se ostvarili ovi zadatci moraju se osigurati redovita sredstva iz državnog proračuna.

4. Izraditi Nacionalni program očuvanja izvornih i udomaćenih pasmina i sorti s potrebitim akcijskim planovima te osigurati ljudske resurse i sredstva za sustavno i dugoročno provođenje Nacionalnog programa.

Nakon uspostave Nacionalnog povjerenstva te procjene trenutnog stanja, mora se izraditi Nacionalni program očuvanja izvornih i udomaćenih pasmina i sorti. Navedeni program mora obuhvatiti i uskladiti djelovanje i rad interdisciplinarnih stručnjaka, znanstvenika i nadležnih institucija.

Program mora obuhvatiti analizu i sažeti prikaz trenutnog stanja te odrediti smjernice djelovanja. Elementi koji moraju biti uključeni su: biološka raznolikost vrsta i staništa, poljoprivredna proizvodnja, zakonodavstvo, sociologija ruralnog prostora, kulturna i turistička vrijednost te edukacija i promocija.

Godine 1999. Hrvatski sabor je usvojio *Nacionalnu strategiju i akcijski plan zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti - NSAP* (temeljem obveza iz članka 6. Konvencije o biološkoj raznolikosti - "Earth Summit" 1992.), kao prvi dokument koji sadrži smjernice politike zaštite prirode u Hrvatskoj.

Opći strateški ciljevi su inventarizacija biološke i krajobrazne raznolikosti, procjena stanja ugroženosti, izrada i provedba akcijskih planova zaštite, praćenje stanja prirode i razvoj mehanizama provedbe mjera zaštite prirode. Oni uključuju zakonodavne i institucionalne okvire, obrazovanje, razvoj znanstvenih resursa, informiranje, suradnju između institucija, nevladinih udruga i drugo.

NSAP-om je zadana izrada niza akcijskih planova, pa tako i *Akcijskih planova za zaštitu raznolikosti udomaćenih svojti* te *Akcijskih planova za zaštitu travnjaka i oranica*.